

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 16.12.2010
KOM(2010) 763 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Første foreløbige evaluering af det fælles program vedrørende "Længst muligt i eget hjem" (Ambient Assisted Living - AAL)

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Første foreløbige evaluering af det fælles program vedrørende "Længst muligt i eget hjem" (Ambient Assisted Living - AAL)

1. INDLEDNING

EU har anerkendt ikt som en central faktor, der kan være med til at løse udfordringerne som følge af demografisk aldring som oprindeligt skitseret i Kommissionens meddelelse "En god alderdom i informationssamfundet" (2007)¹. Den har særlig stillet økonomisk støtte til forskning, udvikling og innovation til rådighed på dette område. Kommissionens meddelelse "En digital dagsorden for Europa" (2010)² styrker EU's forpligtelse til at udnytte ikt til en aktiv, uafhængig og sund aldring.

EU's deltagelse i det fælles program vedrørende "Længst muligt i eget hjem" (det fælles AAL-program) er en hjørnesten i denne forpligtelse. Det fælles AAL-program blev oprettet af 20 EU-medlemsstater og tre associerede lande i 2008. EU besluttede at samfinansiere de deltagende landes støtte med finansiering fra det syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling på grundlag af artikel 185 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), tidligere artikel 169 i EF-traktaten³.

Det fælles AAL-program fokuserer på anvendt forskning med en produktionstid på 2-3 år for ikt-baserede produkter og tjenesteydelser til de ældre. De lande, der deltager i det fælles AAL-program, er hovedejerne af det fælles AAL-program. De gennemfører programmet gennem en almennyttig AAL-forening, der styres af en generalforsamling og støttes driftsmæssigt af en central forvaltningsenhed. Kommissionen har observatørstatus på generalforsamlingen og vetoret vedrørende det årlige arbejdsprogram og er part i generelle og årlige aftaler med AAL-foreningen om EU's finansieringstilskud.

I beslutningen fra 2008 om Fællesskabets finansielle deltagelse i det fælles AAL-program blev det fastsat, at der skulle gennemføres en foreløbig evaluering senest i 2010, som er blevet udført af et uafhængigt ekspertpanel på højt niveau under ledelse af tidligere EU-kommissær Meglena Kuneva. Panelets resultater er baseret på omfattende baggrundsdokumentation, casestudier, statistiske oplysninger om det fælles AAL-program, omkring 40 interview med interesserede parter og en onlinehøring.

Panelet udarbejdede rådgivning om innovation og demografisk aldring generelt og fremsatte specifikke anbefalinger vedrørende det fælles AAL-program. De fleste af disse anbefalinger vedrører de lande, der deltager i det fælles AAL-program, mens nogle af dem også vedrører EU-institutionerne og den bredere kreds af interesserede parter (ældreorganisationer, industrien og tjenesteydere og regionale myndigheder).

I denne meddelelse analyseres de væsentligste anbefalinger fra panelet, og der foreslås, hvor det er relevant, foranstaltninger, som Kommissionen kan iværksætte sammen med andre EU-institutioner og interesserede parter samt gennem Kommissionens rolle i det fælles AAL-program.

---

¹ KOM(2007) 332 endelig af 14. juni 2007.

² KOM(2010) 245 endelig/2 af 19. maj 2010.

³ Beslutning nr. 742/2008/EF af 9. juli 2008.

2. BAGGRUND FOR IKT I FORBINDELSE MED AT LØSE DEN UDFORDRING, SOM DEMOGRAFISK ALDRING UDGØR

De grundlæggende data vedrørende den europæiske befolknings aldring er velkendte. De viser en nært forestående og væsentlig ændring i samfundet og økonomien, som EU stadig ikke er tilstrækkeligt godt forberedt på. Det forventes, at der vil mangle op til 2 mio. job i pleje- og sundhedssektoren i 2020, hvis der ikke træffes foranstaltninger til at afhjælpe denne mangel, hvilket medfører, at 15 % af det nødvendige arbejde i sundhedssektoren ikke er dækket⁴. Forholdet mellem personer over 65 og den arbejdende del af befolkningen (i alderen 15-64) vil falde fra ca. 1:4 i 2008 til 1:3 i 2020 og 1:2 i 2050, hvilket belaster solidariteten imellem generationerne⁵. De stigende udgifter til aldring vil få en væsentlig indvirkning på de offentlige finanser⁶, og mens personer over 50 har en anslået disponibel indkomst og formue på ca. 3 mia. EUR, og pensionisternes indtægt er steget⁷, er der store forskelle, hvor 19 % af de ældre risikerer et liv i fattigdom, og dette tal stiger hurtigt, særlig i EU-10⁸.

Den demografiske udfordring kan kun løses gennem en sammenhængende kombination af politikker på det sociale, økonomiske, sundhedsmæssige, innovationsmæssige og digitale område⁹. Hvis vi handler i dag, kan det omsættes til en tredobbelt gevinst i form af bedre livskvalitet, plejeomkostninger, som er bæredygtige for samfundet som helhed, og nye job og virksomheder takket være et voksende seniormarked. Den demografiske aldring er i Europa 2020-strategien¹⁰ blevet identificeret som både en udfordring og en mulighed for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Strategiens flagskibsinitiativer "en digital dagsorden for Europa" og "innovation i EU"¹¹ tager hver især fat på den demografiske aldring som et prioriteret område.

Den digitale dagsorden fokuserer på ikt-støttede innovative tjenesteydelser, produkter og processer. Flagskibsinitiativet innovation i EU bekendtgør et europæisk innovationspartnerskab vedrørende en aktiv og sund aldring, i hvilket digitale løsninger skal spille en vigtig rolle. Ikt's transformerende karakter giver mulighed for innovation inden for organiseringen af pleje, f.eks. at plejerne kan tilbringe mere tid sammen med de ældre ved at øge effektiviteten og begrænse bureaukratiet på plejeområdet, løsninger, der forbedrer private plejeres arbejdsforhold og velvære, forvaltning af personlig livsstil og sundhed, tilpasning af arbejdspladsen til aldringen og ældres fortsatte aktive deltagelse i økonomien og samfundet. Et voksende grundlag af casestudier viser en nedsættelse og sen udvikling af institutionel pleje med 10-30 %, stor brugertilfredshed og vækst i virksomheder på over 10 % om året.¹²

---

⁴ Kommissionens egne foreløbige skøn baseret på Eurostat- og OECD-data.

⁵ SEK(2008) 2911.

⁶ KOM(2009) 545 af 17. september 2009.

⁷ Silver Economy Network of European Regions.

⁸ Foreløbig fælles rapport fra EPC-SPC om pensioner af 28. maj 2010.

⁹ KOM(2006) 571, KOM(2009) 180, Rapport om befolkningsaldringen 2009 – European Economy series.

¹⁰ KOM(2010)2020 af 3. marts 2010.

¹¹ KOM(2010) 1161 af 6. oktober 2010.

¹² Handlingsplan vedrørende informations- og kommunikationsteknologi og aldring (2007), lead market-initiativet vedrørende e-sundhed (2007), ikt-programmet under RP7, ikt-politikstøtteprogrammet under programmet for konkurrenceevne og innovation (CIP ICT PSP), det fælles AAL-arbejdsprogram (www.aal-europe.eu).

Intelligente omgivelser omfatter velkendte produkter, som f.eks. pendler, der udløser en alarm eller pilleremindere, men også avancerede løsninger, som f.eks. *intelligente boligarealer*, som opdager og kompenserer for problemer, som kan opstå med alderen såsom hukommelsestab, omflakken og sundhedsvilkår, *intelligente produkter* såsom sensorstøttede gulve og sko med aktuatorer, som opdager eller forhindrer fald, *digitale informationstjenester* såsom sikkerheds- og sundhedsovervågning og telepleje eller internetforbundne fjernsyn til fritid, underholdning, undervisning, balance- eller hukommelsestræning, livsstilsrådgivning og videoforbindelser med familien. I avanceret forskning undersøges f.eks. robotteknologi til hjælp med tunge daglige gøremål, eller at ældre er med til at udforme socialt kommunikationsudstyr.

3. PANELETS OBSERVATIONER OG ANBEFALINGER VEDRØRENDE INNOVATION OG DEMOGRAFISK ALDRING

Panelet blev anmodet om at vurdere resultaterne af det fælles AAL-program, og det undersøgte samtidig programmet set i en bredere sammenhæng med innovation og demografisk aldring. I forbindelse med sidstnævnte anbefaler panelet aktiv fremme af en **styrket og revideret vision for aldring**, som prioriterer en fortsat inddragelse af de ældre i samfundet og økonomien som en mulighed for EU¹³. Denne vision skal fokusere på at sætte de ældre i stand til at leve aktivt og uafhængigt i deres foretrukne miljø så længe som muligt og til at sørge for deres egen trivsel og sundhed.

Kommissionen støtter denne anbefaling, som kræver en bedre samordning mellem teknologisk, social og virksomhedsmæssig innovation, f.eks. ved at kombinere professionel og privat pleje udført af familien og samfundet, indførelse af ikt-støttede fleksible arbejdspladser og tilpassede arbejdsordninger for plejere, som også er aktive på arbejdspladsen, og indførelse af offentlig-private aftaler om en levedygtig sundheds- og socialplejebbranche med godkendt kvalitet og universel dækning.

Panelet opfordrer også til hurtig gennemførelse af et **dynamisk marked for ikt og aldring, som er i stand til at levere innovative produkter og tjenesteydelser, og til at give den stor virkning ved at kombinere forsknings-, markeds- og udbredelsesaktiviteter.**

Kommissionen støtter denne anbefaling og understreger sammen med panelet, at dette nødvendiggør en hurtig løsning på de store hindringer, som omfatter:

- **markedsopsplitning og manglende stordrift:** En stor del af ældreplejen er lokal og kræver lokalt tilpasset innovation. Udfordringen er at undgå opsplitning med en servicekvalitet, som ikke er optimal
- **utilstrækkelig finansiering til innovation og investering til opskalering fra pilotprojekter:** Dette omfatter at overtale kommercielle investorer til at fremskynde deres indsats på grundlag af mere langsigtede sociale og samfundsmæssige mål samt støtte til SMV'er, således at de kan udvide til større markeder
- **usikkerhed vedrørende betaling:** I Europa finansieres ydelser på social- og sundhedsområdet på mange forskellige måder, som kombinerer interventioner fra den offentlige sektors, den private sektors og borgernes side, og som ofte ikke er tilpasset til at støtte ikt-baserede løsninger til aktiv aldring eller en dagligdag præget af uafhængighed.

---

¹³ Denne strategi for aldring kommer også til udtryk i Rådets konklusioner om aktiv aldring af 7. juni 2010

Panelet anbefaler at oprette **partnerskaber**, som styrker forbindelserne og interaktionen mellem forskning og udvikling, innovation, markedsaktører, lovgivere og slutbrugere, og som skal tage fat på sådanne hindringer. Kommissionen mener, at det europæiske innovationspartnerskab vedrørende aktiv og sund aldring er et vigtigt skridt i denne retning. Oprettelsen af AAL-investeringsforummet i år er også et lovende skridt med hensyn til at løse nogle af investeringsproblemerne.

Panelet understreger også, at det er af stor betydning at **sikre en fremragende forvaltning gennem et tættere samarbejde mellem de interesserede parter** med henblik på at imødegå den store opsplittning, decentralisering og den lange række af aktører og på at kunne handle hurtigt og effektivt, hvilket er nødvendigt i betragtning af den demografiske aldriings presserende karakter. Derfor er der behov for en stærk operationel forvaltning af fælles aktiviteter. Kommissionen støtter disse anbefalinger, som bør danne grundlag for videreudviklingen af det fælles AAL-program og andre aktiviteter inden for innovation og demografisk aldring.

4. PANELETS ANBEFALINGER VEDRØRENDE DET FÆLLES AAL-PROGRAM

Panelet evaluerede det fælles AAL-program på fem områder:

- fremskridtene hen imod målene
- de deltagende landes finansielle bidragsniveau
- resultaterne af det fælles AAL-program som en drivkraft for integration af nationale programmer
- forvaltningsmæssige resultater
- europæisk merværdi.

De fleste af panelets anbefalinger vedrører de deltagende lande direkte. Nogle anbefalinger vedrører Kommissionens deltagelse i programmet. De behandles nedenfor under det enkelte evalueringsområde.

Panelets samlede vurdering er klart positiv, hvad angår relevansen og resultaterne af det fælles AAL-program, selv om programmet kun har været operationelt i to år, og projekterne endnu ikke er afsluttet. Panelet mener, at det fælles AAL-program kan give meget relevante løsninger på udfordringen med demografisk aldring og samtidig være et vellykket eksempel på anvendelsen af artikel 185 i TEUF til innovativt forskningssamarbejde mellem medlemsstaterne med EU-støtte. Panelet anerkendte også de deltagende landes velvillige finansielle bidrag, som rækker ud over det lovmæssige minimumskrav (i forbindelse med de første to indkaldelser øgede de deltagende lande deres finansielle bidrag til henholdsvis 30 % og 50 % over det krævede minimumsbeløb), og en stor deltagelse af SMV'er på et godt stykke over 40 %. Kommissionen påpeger, at det fælles AAL-program behandler en samfundsmæssig udfordring, som giver anledning til udbredt bekymring, med gensidige og afbalancerede fordele til at samle indsatsen og med den fælles AAL-beslutning, som fastsætter klare regler for og incitamenter til et sådant samarbejde.

Panelet anbefaler imidlertid også, at foranstaltningerne i det fælles AAL-program hurtigt styrkes. Kommissionen støtter denne anbefaling og opfordrer indtrængende de deltagende lande til umiddelbart at være meget opmærksomme på denne anbefaling.

Fremskridtene hen imod målene med det fælles AAL-program

De centrale mål med det fælles AAL-program er i) at skabe mulighed for nye ikt-baserede produkter, tjenesteydelser og systemer til en god alderdom, ii) at skabe en tilstrækkelig forsknings-, udviklings- og innovationsmasse og iii) at forbedre betingelserne for industriel udnyttelse.

Panelet konkluderede, at det fælles AAL-program bidrager positivt til det første og andet mål, særlig hvad angår betingelserne for industriens deltagelse (som SMV'ernes store deltagelse vidner om, dvs. 40 %). Panelet anbefaler imidlertid at gøre mere for at styrke den faktiske udnyttelse af resultaterne. Det anbefalede også de deltagende lande at styrke arbejdet i produktionsleddet på områder såsom innovation inden for tjenesteydelser og at medtage mere bredt gennemførlige udbredelseshensyn som en faktor.

Kommissionen tilslutter sig panelet vedrørende de væsentlige og synlige fremskridt i det fælles AAL-program hen imod målene. Den tilslutter sig også panelets anbefalinger om at være mere opmærksom på at udnytte resultaterne. De foranstaltninger, som Kommissionen agter at iværksætte (sammen med de interesserede parter), vil fremme forbindelsen mellem det fælles AAL-program og udbredelsesinstrumenterne, særlig programmet for konkurrenceevne og innovation, idet der tilvejebringes markeds- og konsekvensanalyser og dokumentation, og nye finansieringsinstrumenter til udbredelse undersøges¹⁴. Kommissionen agter også at sikre, at disse foranstaltninger bidrager til og fremmer det tilknyttede arbejde i det planlagte europæiske innovationspartnerskab vedrørende en aktiv og sund aldring.

Kommissionen vil samarbejde med det fælles AAL-program om at udvikle og udveksle **konsekvensmålinger** mellem programmet og programmet for konkurrenceevne og innovation (2011).

Kommissionen vil iværksætte en undersøgelse af **markedsovervågning og forretningsmodeller** inden for ikt til en god alderdom, som også vil behandle arbejdet med forretningsmodeller i projekter inden for det fælles AAL-program (2011).

Kommissionen vil sammen med Den Europæiske Investeringsbank og det fælles AAL-program **mobilisere eller oprette passende finansieringsordninger** for at udfylde investeringshullet med hensyn til udbredelse i stor målestok og anvende Jessica-investeringsordningen og den tekniske bistandsfacilitet ELENA¹⁵ som udgangspunkter (2010-2011).

Kommissionen vil foreslå det fælles AAL-program fortsat at støtte **AAL-investeringsforummet** og at åbne det for produktudviklere og innovation fra FR7 og CIP ICT PSP (fra 2011).

De deltagende landes finansielle bidragsniveau

Panelet konkluderede, at niveauet for de nationale finansielle bidrag er en stor succes for det fælles AAL-program. Generelt fungerer fælles finansiering af projekter fra særskilte nationale finansieringsmidler godt. Panelet var imidlertid bekymret over, at det ville være for kompliceret for deltagerne at håndtere de forskelligartede nationale regler samt de forskellige betalingsordninger, der undertiden berører forvaltningen af projekterne. Endvidere anbefalede panelet at sørge for tilstrækkelige ressourcer til de nationale kontaktpunkter, således at de kan udføre de nødvendige opgaver på en fyldestgørende måde.

¹⁴ Inden for statsstøttereglernes muligheder.

¹⁵ Disse vedrører henholdsvis bæredygtig byudvikling og bæredygtig energi på lokalt plan, www.eib.org.

Kommissionen støtter disse resultater og anbefalinger og opfordrer de deltagende lande til at finde en løsning på problemet med rettidig betaling til projektpartnere fra deres egne landes budget som en vigtig succesfaktor.

Kommissionen vil fortsat overvåge centrale **målinger af de finansielle resultater** (betalingsfrist og kontraktens gyldighedsperiode) i forbindelse med sine årlige revisioner af det fælles AAL-program og om nødvendigt følge op, særlig for at sikre rettidige betalinger (fra 2010).

Resultaterne af det fælles AAL-program i forbindelse med integration af nationale programmer

Panelet konstaterede, at det fælles AAL-program er et vigtigt instrument til integration af den nationale indsats og skabelse af synergier, særlig med hensyn til videnskabelig og forvaltningsmæssig integration. Forskellige finansielle regler og støttekriterier i de deltagende lande besværliggør imidlertid dannelsen af internationale konsortier og en effektiv deltagelse fra alle relevante interesserede parter side, og panelet anbefaler at finde en løsning på dette væsentlige problem.

Kommissionen tilslutter sig denne anbefaling og opfordrer de deltagende lande til at tage størst muligt hensyn til integrationsmålet i det fælles AAL-program gennem en bedre harmonisering og forenkling af støttekriterierne og tilpasning af finansierings- og udbetalingsmetoderne.

Kommissionen vil samarbejde med de lande, der deltager i det fælles AAL-program, for at analysere støttestrategierne med henblik på at udveksle praksis og som input til den mere langsigtede fremtid for det fælles AAL-program (2011).

De forvaltningsmæssige resultater af det fælles AAL-program

Panelet konstaterede, at de to første indkaldelser af forslag inden for det fælles AAL-program har været vellykkede. Det anbefaler imidlertid at give styrkelsen og forbedringen af den centrale forvaltningsenheds operationer høj prioritet. Det opfordrer også indtrængende det fælles AAL-program til at udvide mulighederne for input fra slutbrugerne til programmet og projekterne ved at inddrage dem tidligere, ved at øge deres berettigelse til national støtte og ved at sikre deres repræsentation i det rådgivende organ for det fælles AAL-program.

Kommissionen støtter disse anbefalinger og opfordrer indtrængende de deltagende lande til i højere grad at støtte programforanstaltningerne ved at tildele menneskelige og økonomiske ressourcer, herunder i givet fald gradvis øget fælles finansiering af programforanstaltningerne.

Kommissionen er også enig med panelet i, at udvekslingen af erfaring og skabelsen af synenergier med tilknyttede artikel 185-programmer, som f.eks. Eurostars, EMPR og Bonus-169, kan være afgørende for forbedringen af forvaltningen af og foranstaltningerne under det fælles AAL-program.

Kommissionen vil gøre **udvekslingen af artikel 185-praksisser** lettere i forbindelse med gennemførelsen af tilknyttede programmer gennem udveksling af praktiske erfaringer og et muligt yderligere samarbejde.

Det fælles AAL-program's europæiske merværdi

Panelet mente, at det fælles AAL-program allerede tilfører en klar europæisk merværdi i form af den balance, der er opnået mellem EU-indsatsen og de nationale behov og input, samt i form af udviklingen af god praksis. De aktuelle EU-bestræbelser på at finde en løsning på og fjerne hindringerne for udbredelsen af AAL-løsninger bør imidlertid styrkes som led i en fælles indsats sammen med alle de interesserede parter. Panelet anbefaler stærkt en videreførelse af det fælles AAL-program efter FR7 som en langsigtet investering. Panelet anbefaler også EU-institutionerne at fremme og styrke forbindelserne mellem det fælles AAL-program og andre EU-programmer og -initiativer såsom FR7-samarbejdsprogrammet og programmet for konkurrenceevne og innovation.

Kommissionen er enig i disse resultater og anbefalinger. Programmets europæiske dimension er væsentlig, og der er behov for et langsigtet perspektiv for at føre de fulde fordele ved det fælles AAL-program ud i livet. Kommissionen agter derfor at undersøge muligheden for at videreføre det fælles AAL-program efter FR7, idet der tages højde for Rådets og Europa-Parlamentets reaktion på evalueringsresultaterne og anbefalingerne vedrørende det fælles AAL-program.

På længere sigt (efter 2013) vil en række løsningsmodeller blive vurderet i tæt samråd med ejerne af det fælles AAL-program. I forbindelse med det nye europæiske innovationspartnerskab vedrørende aktiv og sund aldring bør en sådan vurdering omfatte tilpasningen mellem de lande, der deltager i det fælles AAL-program, og de interesserede parter i det europæiske innovationspartnerskab, hvad angår målene, arbejdsområderne samt finansielle forpligtelser og andre forpligtelser. Vurderingen vil også omfatte øget fælles finansiering af projekter og fælles støtte til programforanstaltninger på længere sigt.

På kort sigt (2011-2012) kan foranstaltningerne under det fælles AAL-program bidrage væsentligt til det europæiske innovationspartnerskab vedrørende aktiv og sund aldring. De omfatter aktiv inddragelse af de interesserede parter i det fælles AAL-program i udviklingen af selve partnerskabet (på grundlag af erfaringen med ejermodellen for det fælles AAL-program), formidling af resultaterne af projekter under det fælles AAL-program, mekanismer, der kan slå bro over kløften mellem forskningen og markedet, som f.eks. det ovennævnte investeringsforum, og tilpasning af foranstaltninger med henblik på yderligere udvikling af samarbejdet med regionerne.

Kommissionen vil tage højde for de **bidrag til det europæiske innovationspartnerskab vedrørende aktiv og sund aldring**, som det fælles AAL-program kan yde (2010-2012).

Kommissionen vil foretage en **konsekvensanalyse af løsningsmodeller for videreførelsen af det fælles AAL-program ud over FR7**, uden at det berører udarbejdelsen af FR8 og EU's finansielle overslag, og tage højde for udviklingen af det europæiske innovationspartnerskab vedrørende aktiv og sund aldring (2012).

Der findes en række forsknings- og innovationsinitiativer, med hvilke synergierne bør styrkes yderligere eller føres ud i livet. Det avancerede ikt-forskningsprogram under det syvende rammeprogram og ikt-politikstøtteprogrammet under programmet for konkurrenceevne og innovation (CIP ICT PSP), som vedrører validering af innovation, er tidligere og efterfølgende partnerprogrammer til det fælles AAL-program. Europa har en globalt enestående styrke inden for ikt til en god alderdom med disse indbyrdes forbundne programmer, som sammen dækker en væsentlig del af forsknings- og innovations-"kæden".

En række medlemsstater er ved at udarbejde et nyt fælles programmeringsinitiativ (JPI)¹⁶ om "More Years, Better Lives", der vedrører tilpasning af en lang række forskningsområder (der rækker ud over ikt og teknologi). Det fælles AAL-program kan være en anvendelseskontekst for JPI's tværfaglige forskning i aldring og forsyne JPI-forskningsdagsordenen med brugererfaring med ikt, samtidig med at der udveksles forskningsmetoder såsom levnedsløbstrategien.

Endelig anbefalede panelet, at der ydes vedvarende politisk støtte til det fælles AAL-program, og at det videreføres og styrkes som led i en sammenhængende overordnet strategi for demografisk aldring samt for forskning og innovation og foranstaltningerne i den digitale dagsorden på dette område.

Kommissionen vil støtte **kortlægning af teknologi og høring** og udarbejde retningslinjer for en tættere forbindelse mellem FR7, det fælles AAL-program og programmet for konkurrenceevne og innovation (CIP) inden for ikt til en god alderdom (2011).

Kommissionen vil behandle potentialet for synergier mellem det fælles AAL-program og det **fælles programmeringsinitiativ om "More Years, Better Lives"** i en henstilling om det fælles programmeringsinitiativ (2011).

Kommissionen vil foreslå det fælles AAL-program at præsentere **AAL-konferencen som et bidrag til det europæiske år for aktiv aldring i 2012** for at opnå større synlighed og styrke engagementet på tværs af en lang række aktører (2012).

Kommissionen vil vurdere, om **handlingsplanen vedrørende informations- og kommunikationsteknologi og aldring er passende** som led i den digitale dagsorden (2012).

5. KONKLUSIONER

Kommissionen glæder sig over denne foreløbige evaluering af det fælles AAL-program. På den ene side er dette en lejlighed til at styrke de fælles foranstaltninger med medlemsstaterne og andre interesserede parter i Europa med henblik på at finde en løsning på den umiddelbare demografiske forandring gennem innovation og ikt som et vigtigt led i gennemførelsen af flagskibsinitiativerne "en digital dagsorden for Europa" og "innovation i EU". I denne forbindelse er den foreløbige evaluering af det fælles AAL-program også et rettidigt input til den yderligere udvikling af pilotprojektet det europæiske innovationspartnerskab vedrørende aktiv og sund aldring. På den anden side kan der drages erfaringer af dette instruments funktion på grundlag af artikel 185 i TEUF som et vigtigt middel til opbygning af det europæiske forskningsområde.

Europa-Parlamentet og Rådet opfordres til at give udtryk for deres mening om rapporten samt om analysen og anbefalingerne i den og til at støtte gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger.

---

¹⁶ KOM(2008) 468, fælles programmering af forskningsindsatsen.